

“ಜೀವನಾಮೃತ ಜಲನಿಧಿ”

ಸಿ. ಎನ್ ಅಶೋಕ್

ರಾಷ್ಟ್ರಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು.

ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ.

“ವಸುದೇವ ಕುಟುಂಬಕಂ”ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲವೇ ಒಂದು ಮನೆ 84 ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಪರಿಸರ ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ಆಪೃತ್ತವಾಗಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಇಡೀ ಜೀವವೈವಿದ್ಯವೇ ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಾಮೃತ ಜಲಬಿಂದುವೂ ಒಂದು. ಒಂದೊಂದುಹನಿಯ ಕಣಕಣದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ನೀರು ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಶೇ 70 ಭಾಗದಷ್ಟು ನೀರು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಕೇವಲ ಶೇ 3 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಶೇ 97 ಭಾಗ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಅದು ಲವಣಾಂಶ ಮೂರಿತವಾಗಿದ್ದು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ್ದು. ನಮ್ಮ ಮೂರಿಕರು ಇಂದಿಗೂ ಭೂಮಿತಾಯಿ ಗಂಗಾಮಾತೆಯನ್ನು ನೆನೆಯದೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾರರು. ಅವರ ಭಾವನೆಯಂತೆ “ವರುಣಾಪ್ತ ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭೂಮಿತಾಯಿ ಬೆಳೆತಾಳೆ” ಅನ್ನೋದು ನಮಗೂ ಅದೇ ಭಾವನೆ ಆಕಾಶದ ಮೇಲೆ ವರುಣದೇವನಿದ್ದಾನೆ ಮಳೆ ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಮಳೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ತಮ್ಮದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ

ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಲಚಕ್ರದ ಕಸಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಾಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಸಾಗರದ ನೀರು ಕಾಡು ಅವಿಯಾಗಿ ಮೇಲೆ ತಂಪಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದು

ಮೋಡವಾಗಿ ಭಾರವಾಗಿ ಬೀಳುವುದು ಮಳೆಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸಾಗರವ ಸೇರುವುದು ನದಿಯಾಗಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಜಾನಪದರು ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟಿ ಸೊಬಗನ್ನು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ

“ ಮೂಡಲ್ಲಿ ಕುಣಿಗಲ್ಲಿ ಕೆರೆ

ನೋಡೋರೊಂದ್ಯೆಬೋಗ

ಮೂಡಿಬತಾನನೆ ಚಂದಿರಾಮು”. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ನೀರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ ಕಥೆ ನಮ್ಮ ಕಣ ಮುಂದೆಯೇ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮೂರಿಕರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಭಗೀರಥ ಖುಷಿಮುನಿ ತಪಗ್ಗೆದು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಧರೆಗೆ ಕರೆಸಿದರು ಎಂದು ದೈವರೂಪಿಯಾಗಿ ಧರೆಗಳಿದ ಗಂಗೆ ಇಂದು ಜೀವ ರಾಶಿಗೆ ಜೀವಾಮೃತ ಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅನಾದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನವ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದೇ, ನದಿಮುಖಜ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಾಗರೀಕತೆ ಇಂದು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆಯೆಡೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಾಡಿ ನಿಂತಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಮುಗಿಯಲಾರದ ಸ್ವೇಸಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು ನೀರು, ನಾಳಿ ಇಂದು

ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಅನಾಗರಿಕತೆಯ ಧೋರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೇರಳವಾದ ನಿಸಗ್ರಹ ಸಂಪತ್ತು ಇಂದು ವಿರಳವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುಡಿಯಲು ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರು, ಸೇವಿಸಲು ಶುದ್ಧವಾದ ಗಾಳಿ ಎಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಕೊಟ್ಟೇವು ಎಂಬುದು, ಬಡವರ ಉಂಟೆ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಹಾನನ ಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಶ್ನಿಮುಖಟ್ಟಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರ ಹೊದ್ದು ನಿಂತ ಮಲೆನಾಡ ಪ್ರದೇಶ ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಅಭಾವ ಎಂದರೆ ನಂಬಲು ಅನಾರ್ಥವಾದ ಮಾತು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ತುಂಬಿಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟಿ, ನದಿ-ಕಾಲುವೆಗಳು ಇಂದು ಬರಿದಾಗಿವೆ. ಮಳೆ ಆಶ್ರಯದಿಂದಲೇ ಬೇಸಾಯದ ಪದ್ಧತಿ ನಡೆಸುವಂತಿದೆ. 3 ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಕೊರೆದರೂ ಸಿಗದೆ ಇರುವ ಜಲದ ಸೆಲೆ ಎಲೆಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಆತಂಕ ಸ್ವಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಿರಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನೂ ಆಹಾಕಾರವೆದ್ದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವನಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹಾನನ ಜಿಲ್ಲೆ, ಅರಸಿಕೆರೆ, ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಬರಹಿಸಿತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. 150 ಅಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೊರೆದಂತೆ ದೊರಕುವ ನೀರು ಘೋರ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಲವಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಈ ನೀರನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ಜನರು ಅನಾರೋಗ್ಯ ಪೀಡಿತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಲ್ಲುಗಳು ಹಳೆದಿಗಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಿಗರಿಯನ್ನು ಅರಸಿಕೆರೆ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಿಡ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವೇಳೆವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

2017-18ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸನದ ವಿವಿದ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನ ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಯಶೋಗಾಢ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮೀರ್ ಖಾನ್‌ರವರ ಪಾನಿಪೌಂಡೆಷನ್ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದರು. ಮರಾಠನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಕರೆಕಟ್ಟೆ ಕಲ್ಯಾಣೆಗಳ ಹೊಳೆತ್ತಿ ಜಲದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತಹ “ದಿ ಬ್ರಾಟ್ಲ್ ಎಗೆನೆಸ್ಟ್ ಡ್ರಾಟ್” ಎಂಬ ನಾಕ್ಷೆಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಮಾನಮನಸ್ತರಾದ ಪರಿಸರ ಮಿತ್ರರು ವೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಹಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾದ ಆರ್. ಪಿ ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿರವರು ಹಾಗೂ ಡಾ. ಎಚ್, ಎಲ್ ನಾಗರಾಜುರವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಯೊಂದು ಮೂಡಿ ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಭೆಸೇರಿ ಜಲದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುಂದಾಗಲು “ಹಸಿರು ಭೂಮಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ” ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕಿದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಟ್ರೈಯಾಗಿ ಕಳೆದ 4 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪೂರಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದೆನು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೊಳಗಳು, ಕರೆಕಟ್ಟೆ ಬಾವಿಗಳ ಹೊಳೆತ್ತುವ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣೆಗಳ ಮನ್ಯೇತನಗೊಳಿಸುವ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮಹತ್ವದ ಜಾಗೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಲಾಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನಡಿ ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಕೊಂಡಗೊಳಿದ ಆರಿಸಿನ ಬಾವಿ

ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಯಾಣಿಗಳ ಹೊಳೆತ್ತುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನನ್ನಾದಿಯಾಗಿ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ಜನ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದೇವೆ. ಕೆರೆಯ ಜಲದ ಮೂಲ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಹೊಳೆತ್ತುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದೇವೆ ಬಂದಿದ್ದ ಜಲತಜ್ಜರು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು. ಹೊಳೆತ್ತಿದ್ದರೂ ಜಲದ ಕಣ್ಣ ಕಾಣದೆ ಕಂಗಾಲಾದ ನಮಗೆ ಏನು ತೋಚದೆ, ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು ಕೊನೆಗೆ ಆಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆರ್. ಪಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಮೂರ್ತಿ, ಡಾ. ಎಚ್. ಎಲ್ ನಾಗರಾಜು ಮತ್ತು ನಾನು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸೈಹಿತರು ಉಳಿದೆವೆ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ನನ್ನ ಒಳಮನಸ್ಸು ಒಂದು ಗುಂಡಿಯ ಕಡೆ ಜಲದ ಕಣ್ಣ ಇರುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತುತ್ತು. ಹಿಂದಿರುಗಲು ಮನಸಾಗದೆ ಡಾ. ನಾಗರಾಜೇರವರಿಗೆ “ಸರ್ ಇನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಗೆದು ನೋಡೋಣ ಜಲ ಸಿಗಬಹುದು”. ಎಂದು ನಾನೇ ಗುದ್ದಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಗೆಯತೋಡಗಿದೆ 4 ರಿಂದ 5 ಅಡಿ ಅಗೆದಂತೆ ಜಲದ ತೇವಾಂಶ ದೊರೆಯಿತು. ಆಗ ಉತ್ತಾಹಕರಾಗಿ ಮೂವರು ಸೇರಿ ಅಗೆದಂತೆ ಅಗೆದಂತೆ ಜಲದ ಕಣ್ಣ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಅಂದು ಆದ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಹಸಿರು ಭೂಮಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಯಶೋಗಾಢಿಗೆ ಮುನ್ನಡಿ ಬರೆಯಿತು. ನಂತರ ಹಲವಾರು ಕೆರೆಕಟ್ಟೆ ಬಾಲಿ, ಕಲ್ಯಾಣಿಗಳ ಹೊಳೆತ್ತುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಂದುವರೆದು, ಬತ್ತಿದ ಜಲರಾಶಿ ಮತ್ತೆ ತುಂಬುವಂತೆ ಆಯಿತು. ಹಸಿರು ಭೂಮಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಮೋಷ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡ ನಾವುಗಳು ಕೂಡ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಭೂಮಿ ಪ್ರತಿಷ್ಟಾನ, ಭೂಮಿ ಉಳಿಸಿ ಆಂದೋಲನ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಂಘಗಳೊಂದಿಗೆ

ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಾಗರನವಿಲೆ, ಯಾಚೇನಹಳ್ಳಿ, ಸುಬ್ಬ
ಸರ್ ರವರ ಶಾರು, ಬಿದರೆ, ಪ್ರಭುರವರ ಶಾರು, ಹಡೆನಹಳ್ಳಿ
ಶ್ರವಣಬೆಳಗೋಳ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಹೊಳೆತ್ತುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದು ಈಗ
ಅವೆಲ್ಲವೂ ತುಂಬಿರುವುದು ಹಸಿರುಭೂಮಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸಾಧಕತೆಯನ್ನು
ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಕಾರ್ಯ ಒಬ್ಬರೂ ಇಬ್ಬರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ
ಎಲ್ಲ ಜನರ ಮನೆಮನಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಚೋಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆಗಬೇಕು.
ನೀರಿನಿಂದ ಎಷ್ಟೇಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ನೀರಿನ
ಅಧಾರವಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ
ತನ್ನ ಅವಸಾನದ ಹಾದಿಯನ್ನು ತಾನೇ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಹೀಗೆ
ಮುಂದುವರೆದರೆ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ನೀರಿಗೆ ಆಹಾಕಾರವೆದ್ದು
ಬೊಬ್ಬಿಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೂರದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಸೈಲ್, ಕಾಂಗೋಲಿ,
ಸೈಗರ್ ನಂತಹ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುವ ಅಪ್ರಿಕಾದೇಶದಲ್ಲಿ
ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ತಲೆದೊರಿದ್ದರಿಂದ ಏರಡು ಮಹಾನಗರ
ಪಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಸಂಗತಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಮುಂದಿದೆ. ನಂತರದ ಇದರ
ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ನಿಂತರೆ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ
ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಪಾಣಿಸ್ಕೋ ಇಂದು ಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರಿ ಪಾಣಿಸ್ಕೋ
ಸಾಗರವೇ ನಿರೂಪಣಾಗಿರುವುದ್ದನ್ನು ನಾವೀಗಾಗಲೇ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀರನ್ನು
ಭೂಮಿಗೆ ಇಂಗಲು ಬಿಡದೆ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ
ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಜೀವ
ಸಂಕುಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂತಹ ಜಲಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು ಶಾಹಿಸಿ.
ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ವಿಶ್ವ ಯುದ್ಧ ಜರುಗುವುದೇ ಆದರೆ ಅದು ಜಲಕ್ಷಾಗಿ
ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟೆ, ಬಾವಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಾಗರ ನದಿಗಳ

ಮೂಲ ಮಳೆ. ಮಳೆಯ ಮೂಲ ಮರ, ಮರದಿಂದ ಮಳೆ ಮಳೆಯಿಂದ ಮರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕ. ಇಂದು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಕಷ್ಟು ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಧ. ಇಂದು ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜೀವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ, ಇಡೀ ಜೀವ ಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಪರಿಸರದ ಒಂದು ಭಾಗ ಮನುಷ್ಯನೇ ಹೊರತು, ಮನುಷ್ಯನ ಒಂದು ಭಾಗ ಪರಿಸರವಲ್ಲ. ಇಂದು ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರು ನಾವೇ. ನಾವೇನು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲೋ ಅದರ ಪ್ರತಿಕಾರವಾಗಿ ಪರಿಸರ ತಕ್ಕ ಪಾಠ ಕಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಫ್ರಡಗಳು ಮನುಖಲದ ವಿನಾಶದ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ, ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ದೊರಕಿದ ನೆಲ-ಜಲ ನಾಶವಾಗಿ ಸಂಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ.

200 ಮಿ. ಮೀಟರ್ ಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರು ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಇಸ್ತೇಲ್ ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ರಘ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯ ನೀರು ವ್ಯಧವಾಗಿ ಹರಿಯದಂತೆ ಬಿಡದೆ ತಡೆದು ನೆಲದೊಳಗೆ ನೀರನ್ನು ಇಂಗಿಸುವ ವ್ಯಾಜಾನ್ನಿಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲವನ್ನು ಮೋಲು ಮಾಡದಂತೆ ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ದ್ರವರೂಪದ ಚಿನ್ನವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥಹ ಮಾದರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಅಪವೌಲ್ಯ ವಾಗದಂತೆ

ತಡೆಯಚೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪರವರು
ಹೇಳುವಂತೆ

“ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಿರಿ ನಿಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳೇ,
ನಾಲ್ಕು ಹನಿಯ ಚೆಲ್ಲಿ
ದಿನದಿನವೂ ಕಾದು ಬಾಯಾರಿ ಬೆಂದು
ಬೆಂಗದಿರ ತಾಪದಲಿ ”. ಎಂದು ಬಾನೆತ್ತರಕ್ಕೆ
ಮುಖಮಾಡಿ ಹನಿನಿರಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜಲದ ಕಣ್ಣನ್ನು
ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೂ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸೋಣ
ಹಿರಿಯರು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಹಾಗೆ
ಉಳಿಸೋಣ. ಜಲ ಸರ್ಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ಜೀವದ ಮೂಲ.

:ಇವರ ಅನುಪಮ ಸೇವೆಗೆ ಅರಸಿ ಬಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

- ❖ 2004–05ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಾರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ನೀಡುವ “ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶ್ನೆ” ಹಾಗೂ 1 ಲಕ್ಷ ನಗದು ಹಣ.
- ❖ 2005ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವಂತಹ “ಇಂದಿರಾ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಿ ವೃಕ್ಷ ಮಿತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆ” ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಾಲುಮರದತ್ತಿಮೃಕ್ಷರ ನಂತರ ಭಾಜನರಾಗಿರುವವರು ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್‌ಅಶೋಕ್‌ರವರು ಮಾತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ 1 ಲಕ್ಷ ನಗದು ಹಣ.
- ❖ 2005ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾತೊಂಟಿಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ ನೀಡುವ “ಜಿಲ್ಲಾಲುತ್ತಮತೊಂಟಿಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಶ್ನೆ”.
- ❖ 2008–09ರಲ್ಲಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಾಲಯ ನೀಡುವ “ವಿಜಯ ವಿಲಲ ಪ್ರಶ್ನೆ” ಹಾಗೂ 10 ಸಾಲಿರ ನಗದು ಹಣ.
- ❖ 2010ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ “ವೃಕ್ಷ ಪ್ರೇಮಿ ಪ್ರಶ್ನೆ” .
- ❖ ಹಲವಾರು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನೂರಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಲಭಿಸಿದೆ.

❖ 2014–15ನೇ ಸಾಲಿನಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಜೆದಿಚುಂಚನಗಿರಿಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ

ಮರ ನೀಡುವ “ಚುಂಚ್‌ಪ್ರೈಸ್” 50ನಾಲಿರ ನಗದು ಹಣ

